

Frankfurt Notları 35: Mario Draghi Avrupa Rekabetçilik Raporunun Bir Yılı; Hedefler ve Gerçekleşmeler Üzerine...

Avrupa Birliği (AB), uzun süredir Amerika Birleşik Devletleri (ABD) karşısında artan bir verimlilik ve yenilikçilik açığıyla karşı karşıya bulunmakta. Enerji maliyetlerinin yüksekliği, sermaye piyasalarının parçalı yapısı, dışa bağımlılıkların fazlalığı ve bürokratik engeller, Avrupa ekonomisinin küresel ölçekteki rekabet gücünü zayıflatmakta. Bu sorunlara yanıt arayışı çerçevesinde, Avrupa Komisyonu'nun talebi üzerine Mario Draghi tarafından bir Rapor hazırlanmış ve "Avrupa'nın rekabetçilik pusulası" olarak nitelendirilmiştir. Rapor, özellikle dört stratejik hedefi öne çıkarmıştır:

Savunma sanayinin ölçeklendirilmesi ve dış bağımlılıkların azaltılması,

Düzenleyici yüklerin azaltılması ve karar alma süreçlerinin hızlandırılması,

Dijital teknolojilerde ABD ile inovasyon açığının kapatılması,

Yüksek enerji fiyatlarının düşürülmesi ve karbonsuzlaşmanın bir büyüme fırsatına dönüştürülmesi.

Draghi Raporu, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda stratejik bir yol haritası olarak tasarlanmış; Avrupa'nın güvenlik, enerji ve teknolojiadaki kırılganlıklarını azaltmayı hedeflemiştir

AB İç Pazar Potansiyelinin Kullanılmasındaki On Büyük Engel

	Engel	Açıklama
1	Aşırı derecede karmaşık AB kuralları	KOBİ'ler için özellikle belirsizlik ve maliyet yaratan karmaşık ve çelişkili düzenlemeler
2	İç pazarda ulusal düzeyde yeterli sahiplenme eksikliği	Ulusal düzenlemelerin %15'i ya da tasarımları temel ilkeleri ihlal ediyor
3	Zorlaşan iş süreçleri ve ticari faaliyetler	AB üye devletlerindeki farklı mevzuatlar, şirketlerin ölçeklenmesini ve AB dışına açılmasını zorlaştırıyor
4	Mesleki yeterliliklerin tanınmaması	AB ve üçüncü ülkeler arasında mesleki diplomaların tanınmasında bürokratik ve maliyetli süreçler; yetenek kaybına yol açıyor
5	Standartların belirlenmesinde uzun süreçler	AB'de uyumlaştırılmış standartların yavaş belirlenmesi, yüksek maliyet ve hukuki belirsizlik yaratıyor
6	Farklı ürün düzenlemeleri (ör. ambalaj, etiket, atık)	Ülkelere özgü ürün kuralları ve etiketleme, ambalajlama ile atık düzenlemeleri pazar erişimini engelliyor
7	Eski uyumlaştırma normları & kurallara uyum eksikliği	Riskli, uyumsuz ürünlere yönelik yetersiz kontrol; ithalatlarda zayıf denetim
8	Hizmetlerde farklı ulusal kurallar	Ulusal düzeydeki farklı izin ve sertifikasyon süreçleri, hizmet sağlayıcılarının AB genelinde faaliyetini engelliyor; bu sektör AB istihdamının %22'sini oluşturuyor
9	Geçici işçi gönderiminde yüksek bürokrasi	Ulusal düzenlemeler, geçici işçi gönderimini zorlaştırıyor ve maliyet yaratıyor
10	Bölgesel kısıtlamalar	Nihai tüketiciler için fiyatlar, tedarikçilerin ürünleri ve hizmetleri belirli ülkelere bağlaması nedeniyle yapay olarak yükseltiliyor

Bir Yıl Sonra: Genel Tablo

Raporun yayımlanmasından bir yıl sonra, Avrupa Komisyonu “Rekabetçilik Pusulası” başlıklı yanıtını sunmuştur. Bu belge, Draghi’nin önerilerinden bir kısmını politika gündemine taşıırken, en tartışmalı konular olan **ortak borçlanma** ve **küresel ticarete yerelleştirme şartları** dışında tutulmuştur. Ayrıca **Deutsche Bank** tarafından kapsamlı bir Rapor hazırlanmıştır.

Raporu’nun yayımlanmasından bir yıl sonra Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen tarafından yapılan değerlendirme, Avrupa bütünleşmesinin geleceğini şekillendirecek temel kırılma alanlarına işaret etmiştir. Von der Leyen, özellikle stratejik özerklik ve kurumsal dayanıklılık başlıklarını öne çıkararak, enerji bağımlılığının azaltılması, kritik teknolojilerde kapasite inşası ve dış şoklara karşı hazırlıklı olmanın, Avrupa Birliği’nin uzun vadeli sürdürülebilir kalkınma modelinin vazgeçilmez unsurları olduğunu vurgulamıştır. İklim politikaları ve dijital dönüşümün bu sürecin tamamlayıcı bileşenleri olarak değerlendirilmesi, Birliğin yapısal dönüşüm sürecinin kapsamını ve çok boyutlu karakterini göstermektedir.

Bununla birlikte, söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi yalnızca teknik düzenlemeler yoluyla değil, aynı zamanda güçlü bir siyasi irade ve üye devletler arasında artan koordinasyon kapasitesi ile mümkündür. Von der Leyen’in de belirttiği üzere, göç politikalarının adil ve sürdürülebilir bir çerçeveye oturtulması, dış politika ve ortak güvenlik mekanizmalarının derinleştirilmesi ve reformların net zaman çizelgeleri ile kurumsal taahhütler aracılığıyla uygulanması, Avrupa Birliği’nin içsel uyumunu ve uluslararası düzeydeki etki kapasitesini güçlendirecektir. Bu yaklaşım, Draghi Raporu’nun **çizdiği yol haritasının yalnızca bir vizyon belgesi değil, aynı zamanda somut politika eylemleriyle desteklenmesi gerektiğini** ortaya koymaktadır.

Draghi’nin “One Year After the Report” başlıklı konuşması, Avrupa’nın mevcut ekonomik modelinin sürdürülebilirliğine ilişkin ciddi endişeleri ortaya koymaktadır. Konuşmada, küresel ticaretteki daralma, ABD’nin korumacı politikaları ve Çin’in artan rekabet gücü nedeniyle Avrupa’nın ihracat odaklı büyüme modelinin zayıfladığı vurgulanmaktadır. Ayrıca, **enerji ve savunma alanındaki dışa bağımlılıkların Birliğin stratejik özerkliğini sınırladığı, bu nedenle kritik hammaddelerden savunma harcamalarına kadar geniş bir yelpazede yeni yatırım ve ortak hareket etme kapasitesine ihtiyaç** duyulduğu dile getirilmiştir.

Öte yandan, konuşmanın temel eksenlerinden biri de Avrupa’nın teknolojik dönüşüm kapasitesidir. Yapay zekâ, bulut bilişim, süper hesaplama ve enerji altyapısı gibi alanlarda ABD ve Çin’e kıyasla geri kalındığı belirtilmiş; AB’nin inovasyon açığını kapatabilmesi için **ölçek ekonomisine dayalı ortak projeler, uyumlu düzenlemeler ve hızlandırılmış karar mekanizmaları önerilmiştir**. Draghi’ye göre, yalnızca dağınık ulusal politikalarla ya da piyasa güçlerine bırakılan çözümlerle bu açığın kapatılması mümkün değildir. Bu nedenle, Avrupa’nın daha bütünleşik bir sanayi politikası, ortak borçlanma mekanizmaları ve enerji piyasasında yapısal reformlarla desteklenen bir stratejik yönelim geliştirmesi, Birliğin hem rekabet gücünü hem de egemenliğini koruması açısından elzemdir.

Düşünce kuruluşu EPIC’in niceliksel analizine göre Draghi’nin toplam **383 önerisinin yalnızca %11’i** uygulamaya geçirilmiştir. Ancak Deutsche Bank’ın değerlendirmesi, yalnızca niceliksel ilerlemeyi değil, aynı zamanda reformların önem derecesini de dikkate almaktadır.

Buna göre, ilerleme özellikle iki alanda göze çarpmaktadır:

Savunma sanayinin ölçeklendirilmesi (en güçlü aciliyet hissedilen alan),

Bürokrasinin azaltılması ve iç pazarın güçlendirilmesi (KOBİ'lere odaklı “Omnibus” paketleri).

Buna karşılık, **inovasyon açığının kapatılması** ve **tasarrufların sermaye piyasalarına yönlendirilmesi** gibi alanlarda yalnızca sınırlı ilerleme kaydedilmiştir.

Draghi Raporunun Uygulanmasında İlerleme

Politika Hedefi	Tür	Durum	Potansiyel Etki
Bağımlılıkları azaltmak ve savunma kapasitesini güçlendirmek	Avrupa Savunma Beyaz Kitabı & ReArm Planı	✓ Yayınlandı	Sınırlı
	SAFE ve ulusal istisna düzenlemesi	✓ Kabul edildi	Artımsal reform
	Kritik hammaddeler için ortak alım platformu	✓ Başlatıldı	Artımsal reform
İdari yükü azaltmak	AB kurallarını sadeleştiren Omnibus paketleri	↑ Görüşülüyor	Artımsal reform
İnovasyon açığını kapatmak	InvestAI Fonu, Startup & Scaleup Stratejisi	✓ Başlatıldı / Yayınlandı	Sınırlı–Artımsal
Enerji ve <u>karbonsuzlaşma</u>	Temiz Sanayi Anlaşması & Uygun Enerji Planı	✓ Yayınlandı	Sınırlı
Yatay destek	Tasarruf ve Yatırım Birliği Stratejisi	✓ Yayınlandı	Sınırlı
	2028–34 AB bütçesi	↑ Görüşülüyor	Esaslı reform

Kaynak: Deutsche Bank

Savunma ve Stratejik ÖzerklikKaynak: Deutsche Bank Kaynak: Deutsche Bank

Son bir yılda en fazla ilerlemenin kaydedildiği alan **savunma sanayinin ölçeklendirilmesi** olmuştur. Almanya'nın 2024'te 74 milyar avro olan savunma bütçesini 2025'te 109 milyara çıkarması, ulusal düzeyde kapasite genişlemesini hızlandırmıştır. Aynı zamanda Avrupa Komisyonu'nun 150 milyar avro hacmindeki **SAFE** programı (Security Action for Europe - Avrupa Güvenlik Eylemi), 19 üye devletin savunma projelerine kaynak sağlamıştır.

Bununla birlikte, NATO verilerine göre Avrupa hâlen **226 milyar ABD doları** tutarında bir finansman açığı ile karşı karşıyadır. Bu durum, **ABD'ye stratejik bağımlılığın sürdüğünü ve Avrupa'nın caydırıcılık kapasitesinin sınırlı kaldığını** göstermektedir.

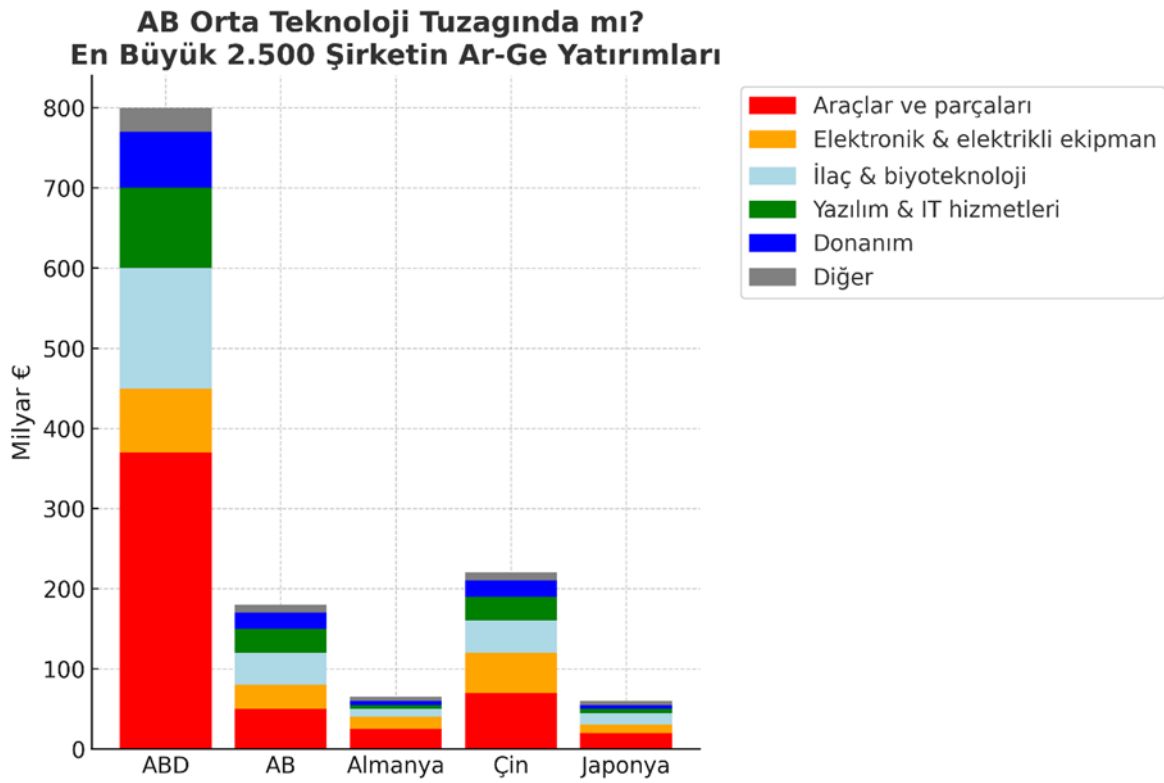
Bürokrasinin Azaltılması ve İç Pazar

AB'nin iç pazarının tam potansiyelini kullanamaması, Draghi'nin altını çizdiği bir diğer yapısal sorundur. Komisyon tarafından geliştirilen “**Omnibus Paketleri**”, sürdürülebilirlik raporlamasından tarım ve kimya sektöründeki regülasyonlara kadar birçok alanda

sadeleştirme öngörmektedir. Beklenen yıllık tasarruf miktarı **9 milyar avrodur**. Ayrıca, iç pazardaki on büyük engelin kaldırılmasına yönelik strateji, özellikle **paketleme, etiketleme ve atık düzenlemelerinin uyumlaştırılması** ile **nitelikli işgücünün sınır ötesi hareketliliğinin kolaylaştırılması** üzerinde durmaktadır.

İnovasyon Açığı

ABD ile kıyaslandığında, **Avrupa hâlen daha durağan bir sanayi yapısına sahiptir**. Ar-Ge harcamaları ağırlıklı olarak otomotiv sektöründe yoğunlaşırken, ABD’de teknoloji şirketleri öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, **InvestAI girişimi** 200 milyar avroluk yapay zekâ yatırımlarını harekete geçirmeyi hedeflemekte, ayrıca 20 milyar avroluk **AI Gigafactory Fonu** ile Avrupa’nın teknoloji ekosisteminde bir sıçrama amaçlanmaktadır. Ancak veriler, AB şirketlerinin yalnızca %13’ünün yapay zekâ uygulamalarını kullanmaya başladığını ortaya koymaktadır.

Kaynak: Deutsche Bank

Sermaye Piyasaları ve AB Bütçesi

Draghi Raporu’nun en önemli önerilerinden biri, özel tasarrufların sermaye piyasalarına yönlendirilmesiydi. Yapılan bir hesaplama göre, hanehalkı tasarruflarının %10’unun sigorta ve emeklilik ürünlerine kaydırılması, AB sermaye piyasalarında **416 milyar avro ek yatırım** yaratabilecektir. Ancak **sermaye piyasalarının entegrasyonuna yönelik ilerleme oldukça sınırlıdır; ulusal düzeydeki farklılıklar bu alanda temel engel olarak kalmaya devam etmektedir**.

AB bütçesi açısından ise, 2028–2034 dönemine ilişkin taslak bütçede savunma ve rekabetçiliğe ayrılan kaynakların payı %14’ten %23’e yükseltilmiştir. Bununla birlikte, **400**

milyar avroluk yeni kriz fonu önerisi, mali açıdan muhafazakâr ülkelerin tepkisini çekmiş ve en tartışmalı başlıklardan biri haline gelmiştir.

Sonsöz...

Draghi Raporu’nun yayımlanmasından geçen bir yılda, Avrupa Birliği bazı alanlarda somut ilerleme kaydetmiş olsa da reformların bütüncül bir dönüşüme evrilmesi için gereken siyasi irade henüz tam anlamıyla oluşmamış gözükmemektedir. **Savunma sanayii** ve **bürokrasinin azaltılması** gibi konularda dış baskılar ve aciliyet duygusu hızlı adımları teşvik ederken, **inovasyon**, **sermaye piyasaları entegrasyonu** ve **ortak borçlanma** gibi konular, üye devletlerin farklı çıkarları nedeniyle sınırlı kalmıştır.

Avrupa Parlamentosu ve Deutsche Bank raporlarının ortak vurgusu, artık **“daha fazla hız”** gerektiridir. Küresel jeopolitik belirsizliklerin arttığı, ABD ile rekabetin sertleştiği ve Çin’in stratejik hamlelerinin yoğunlaştığı bir dönemde, Avrupa’nın karar alma mekanizmalarını hızlandırması ve stratejik özerkliğini güçlendirmesi zorunlu görünmektedir.

Ek Okuma ve Araştırma İçin Kaynaklar:

Draghi'nin AB rekabet gücüne ilişkin raporu

https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

Raporun 1 Yıl Değerlendirme Toplantısı Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen Konuşması

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_25_2102

Raporun 1 Yıl Değerlendirme Toplantısı Draghi Konuşması

https://commission.europa.eu/document/download/0951a4ff-cd1a-4ea3-bc1d-f603decc1ed9_en?filename=Draghi_Speech_High_Level_Conference_One_Year_After.pdf

Deutsche Bank Raporu - Need for speed - the Draghi report one year on

https://www.dbresearch.com/PROD/RPS_EN-PROD/Need_for_speed_-_the_Draghi_report_one_year_on/RPS_EN_DOC_VIEW.calias?rwnode=PROD0000000000445618&ProdCollection=PROD0000000000602767